

Lida Waterlander

Voor De Mooiste Gezichten van Zutphen spreek ik deze week een vrouw die al bijna zestig jaar actief is in de ouderenzorg. Op haar tachtigste werkt ze nog altijd zo'n twintig uur per week. Haar passie? Mensen met dementie helpen door niet alleen naar de persoon te kijken, maar vooral ook naar de omgeving waarin die persoon leeft. Ze werd geboren in Amsterdam en woonde daar de eerste twaalf jaar. Daarna verhuisde het gezin naar Twente, waar ze tot haar achttiende bleef. Ze begon in Hengelo aan de opleiding tot verpleegkundige. Opvallend genoeg had ze nooit het idee gehad dat ze de zorg in wilde. Ze wilde fotograaf worden en werkte anderhalf jaar bij machinefabriek Stork, waar ze in de donkere kamer technische tekeningen en beschadigde foto's bewerkte. Tot ze op een dag in een ziekenhuis moest zijn en daar een sfeer proefde die haar aansprak. Impulsief besloot ze de overstap naar de zorg te maken.

Zo kwam ze terecht bij verpleeghuis Casa Bonita in Apeldoorn. Als jonge verpleegkundige kreeg ze direct verantwoordelijkheid voor de avond- en nachtdienst. Haar talent voor uitleggen viel op en toen de opleidingsfunctionaris haar vroeg of ze het onderwijs in wilde, greep ze die

kans. Ze volgde een lerarenopleiding en ging verzorgenden opleiden. Al snel ontwikkelde ze een duidelijke visie: een vak leer je niet alleen uit boeken, maar vooral door het in de praktijk te ervaren. Via verschillende functies in het onderwijs belandde ze uiteindelijk in een leidinggevende positie en hield ze zich daarnaast bezig met innovatie. Juist daar ontstond haar grote belangstelling voor dementie. Haar eigen oma had dementie gehad en als kind zag ze hoe de familie soms lachte om haar gedrag. Dat raakte haar. Later herkende ze bij bewoners in het verpleeghuis opnieuw het gedrag dat ze van haar oma kende. Een belangrijk moment was haar kennismaking met Naomi Feil, grondlegger van de Validation-methode. Ze organiseerde in Apeldoorn een congres waarvoor Feil naar Nederland kwam. De belangstelling was enorm en het congres werd meerdere keren georganiseerd. De ontmoeting bevestigde voor Lida het belang van anders kijken naar mensen met dementie.

Maar vooral de ontmoeting met Anneke van der Plaats werd bepalend voor haar verdere visie. Van der Plaats had onderzoek gedaan naar de invloed van de omgeving op een beschadigd brein. Zij benaderde haar met de vraag of ze cursussen over dit onderwerp wilde ontwikkelen. Die uitdaging ging ze aan. Uit die samenwerking ontstond het Omgevingszorg Collectief, waarmee ze haar kennis en visie verder kon verspreiden. Haar overtuiging is helder: kijk niet alleen naar de persoon met dementie, maar ook naar de omgeving waarin die persoon leeft. De inrichting van een ruimte, de dagstructuur, de woon- en werkomgeving én de manier waarop iemand wordt benaderd, hebben invloed op gedrag en welzijn. Verplaats thuis bijvoorbeeld het nachtkastje van iemand met dementie en diegene kan 's nachts gedesoriënteerd raken. Zorg voor een vertrouwde omgeving en voldoende licht en veel onrust kan worden voorkomen. „Als je wilt dat mensen zo lang mogelijk thuis blijven, moet je er ook voor zorgen dat de omgeving daarbij past.”

Sinds 27 jaar woont ze in Zutphen. De sfeer en omgeving trokken haar aan. Tijdens vakanties kwamen ze regelmatig koffie drinken in de stad en uiteindelijk vonden ze hun huidige woning. „Ik ben gek op Zutphen. Ik voel me echt thuis hier.” Naast haar werk wandelt ze dagelijks met haar hond, schildert ze en geniet ze van haar vier kleinkinderen. Ook na het overlijden van haar partner Hans, twee jaar geleden, voelt ze zich niet alleen. Ze heeft haar werk, haar familie en haar passie voor de ouderenzorg. Op haar tachtigste is ze daarmee nog lang niet klaar. Wie haar hoort praten over dementie, merkt meteen: dit is geen werk dat ze zomaar kan neerleggen. Het is een missie geworden. Dit is het verhaal van een Zutphense die al bijna zestig jaar voor anderen zorgt en nog altijd blijft zoeken naar manieren om de wereld voor mensen met dementie een beetje beter te maken: Lida Waterlander!